

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

26.8.2021/797

Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain ([756/2021](#)) nojalla:

1 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

1 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallintoviranomaisen tehtävät

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallintoviranomainen vastaa Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1060, jäljempänä *yleisasetus*, hallintoviranomaiselle säädettyjen tehtävien lisäksi:

- 1) ohjelman ja sen muuttamista koskevan perustellun pyynnön toimittamisesta Euroopan komissiolle;
- 2) seurankomitealta hyväksynnän saatuaan sellaisen ohjelman muutoksen tekemisestä, joka ei ole merkitykseltään huomattava eikä muuta ohjelmalle osoitettavan julkisen rahoituksen kokonaismäärää;
- 3) moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän perustamisesta ja toiminnasta;
- 4) ohjelmaa koskevan arviointisuunnitelman laatimisesta, arviointien suorittamisesta ja arviointikertomusten esittämisestä Euroopan komissiolle;
- 5) ohjelman vuotuisen tuloksellisuuden tarkastelun valmistelusta ja lopullisen tuloksellisuuskertomuksen laatimisesta Euroopan komissiolle;
- 6) tiedotus- ja viestintätoimenpiteiden täytäntöönpanosta yleisasetuksen 48 artiklan mukaisesti sekä seurantakomiteaa koskevien tietojen julkaisemisesta mainitun asetuksen 38 artiklan mukaisesti;
- 7) ohjelman menojen varmentamisen perustana olevan riskiarvioinnin kokoamisesta.

2 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kirjanpito toiminnon tehtävät

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kirjanpito toimintoa hoitava viranomais vastaa yleisasetuksessa kirjanpito toiminnosta vastaavalle säädetyjen tehtävien lisäksi:

- 1) julkisen rahoitusosuuden peruuttamisesta ohjelmasta sääntöjenvastaisten menojen johdosta;
- 2) maksuennusteiden ja muiden taloudellisten tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle;
- 3) sääntöjenvastaisuusilmoitusten sekä petosepäilyjen toimittamisesta Euroopan komissiolle ja Euroopan petostentorjuntavirastolle;
- 4) siitä, että Euroopan komissiolle toimitettavasta tilityksestä jätetään pois välimaksupyyntöön tilivuoden osalta aiemmin sisältyneitä menoja, joiden laillisuuden ja asianmukaisuuden arviointi on kesken, ja että tukikelpoiset menot sisällytetään seuraavaa tilivuotta koskeviin välimaksupyyntöihin menojen laillisuuden ja asianmukaisuuden ratkettua.

3 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävää toimielintä koskevat vaatimukset

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen on:

- 1) täytettävä yleisasetuksen liitteen XI mukaiset hallinto- ja valvontajärjestelmän keskeiset vaatimukset sille siirrettyjen tehtävien osalta;
- 2) välittävän toimielimen tehtäviä hoitaessaan noudatettava Euroopan unionin ja kansallista lainsäädäntöä sekä niihin perustuvia varojen osoittamispäätöksessä asetettuja varojen käytön ehtoja;
- 3) ylläpidettävä sekä noudatettava hallinto- ja valvontajärjestelmänsä kuvausta;
- 4) eriytettävä tuen myöntäminen, maksaminen ja paikan päällä tehtävät varmennukset sekä jatkotoimenpiteet moitteettoman varainhoidon periaatteiden edellyttämällä tavalla.

Välittävän toimielimen ollessa itse hankkeen tuen saajana hankkeen toteuttaminen tulee eriyttää 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä.

4 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielinten tehtävät

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtäviä ovat:

- 1) hakuilmoituksen julkaiseminen, hankkeiden valinta, tukipäätökset, tuen maksamista koskevat päätökset, takaisinperintäpäätökset ja muita jatkotoimenpiteitä koskevat päätökset;
- 2) tiedotus ja viestintä yleisölle, hakijoille ja tuen saajille toimialueellaan;
- 3) hankkeiden seuranta ja tuen saajien seurantaan liittyvien tietojen ajantasaisen tallennuksen varmistaminen alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja

rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021), jäljempänä *rahoituslaki*, 50 §:ssä tarkoitettuun tietojärjestelmään;

4) yleisasetuksen 74 artiklan 1 kohdan mukaiset hallinnolliset tarkastukset ja paikan päällä tehtävät varmennukset sekä niihin liittyvän riskiarvioinnin laatiminen;

5) hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen ja siihen kuuluvan petosriskiarvioinnin laatiminen;

6) tehokkaiden ja oikeasuhtaisten petostenvastaisten toimenpiteiden ja menettelyiden käyttöönotto, joissa otetaan huomioon tunnistetut riskit;

7) tarkastuksissa ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tarkastuksissa ja varmennuksissa tehtyjen havaintojen selvittäminen, sääntöjenvastaisuuksien ehkäiseminen, havaitseminen ja korjaaminen sekä asianmukaisten ilmoitusten tekeminen poliisiviranomaiselle ja petostentorjuntatoimenpiteisiin ryhtyminen;

8) sääntöjenvastaisuusilmoitusten toimittaminen ja tilivuoden vahvistaminen kirjanpito toiminnolle;

9) hallintoviranomaisen avustaminen seurantakomiteatyössä, ohjelman vuotuisen tuloksellisuuden tarkastelun valmistelussa ja lopullisen tuloksellisuuskertomuksen laatimisessa;

10) yleisasetuksen liitteeseen XI perustuva raportointi hallintoviranomaiselle.

5 § **Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtävien hoitaminen maakuntien liitoissa**

Hallintoviranomainen kokoaa maakuntien liitoille kuuluvat 4 §:ssä tarkoitetut tehtävät siten, että:

1) Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakuntien liittojen tehtävät kootaan Uudenmaan liittoon;

2) Lapin, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Satakunnan, Pirkanmaan ja Etelä-Karjalan maakuntien liittojen jatkotoimenpiteitä koskevat tehtävät kootaan Pohjois-Pohjanmaan liittoon.

Hallintoviranomainen kokoaa maakuntien liitoille kuuluvat 4 §:n 1 momentin 2 ja 9 kohdassa tarkoitetut tehtävät kestävän kaupunkikehittämisen yhdennetyn suunnitelman osalta Pirkanmaan liittoon.

6 § **Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtävien hoitaminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa**

Välittävän toimielimen tehtävien hoitamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 6, 9, 11 ja 14 §:ssä ja 16 §:n 1 momentissa sekä valtakunnallisten teemojen välittävän toimielimen tehtävien hoitamisesta mainitun asetuksen 16 §:n 2 momentissa.

7 §

Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan kokoonpano

Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii työ- ja elinkeinoministeriön edustaja. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina alueiden kehittämisen toteuttamiseen keskeisesti osallistuvat ministeriöt. Lisäksi neuvottelukunnassa ovat edustettuina maakuntien liitot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä aluehallintovirastot, Suomen Kuntaliitto ry, tärkeimmät työmarkkinajärjestöt ja elinkeinojärjestöt, ympäristöjärjestöt ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt sekä saamelaiskäräjät. Lisäksi neuvottelukuntaan nimitetään jäseniä, jotka edustavat suuria kaupunkeja ja muita kuntia. Kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmää, maaseutupolitiikan neuvostoa ja saaristoasiainneuvottelukuntaa edustavat asianomaiset ministeriöt.

Neuvottelukunnan jäseniksi nimitettävien tulee olla henkilöitä, jotka edustavat organisaationsa toimialaa tai tehtäviä kattavasti.

Neuvottelukunta voi kuulla asiantuntijoita. Ahvenanmaan maakuntaa koskevia asioita käsiteltäessä, neuvottelukunta kuulee Ahvenanmaan maakunnan edustajaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää muutoksista neuvottelukunnan jäsenistössä. Asioiden valmistelua varten neuvottelukunta voi asettaa jaostoja.

8 §

Aluekehittämisen toteuttamiseen osallistuvat keskeiset ministeriöt

Työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi keskeisiä aluekehittämisen toteuttamiseen osallistuvia ministeriöitä ovat:

- 1) liikenne- ja viestintäministeriö;
- 2) maa- ja metsätalousministeriö;
- 3) opetus- ja kulttuuriministeriö;
- 4) sisäministeriö;
- 5) sosiaali- ja terveysministeriö;
- 6) ulkoministeriö;
- 7) valtionvarainministeriö;
- 8) ympäristöministeriö.

9 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean kokoonpano, sihteeristö ja toimikausi

Seurantakomitean kokoonpanoon sovellettavasta kumppanuusperiaatteesta säädetään yleisasetuksen 8 artiklassa. Seurantakomitean jäseniksi nimitetään edustajia ainakin ministeriöistä, ohjelman täytäntöönpanoon osallistuvista muista valtion viranomaisista, maakuntien liitoista ja niiden jäsenkunnista, keskeisistä työmarkkina- ja elinkeinojärjestöistä sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavista järjestöistä. Työ- ja elinkeinoministeriö päättää

muutoksista seurantakomitean jäsenistössä. Seurantakomitea voi kutsua tarpeellisia asiantuntijoita.

Seurantakomitea toimii ohjelmakauden sulkemiseen asti.

Seurantakomitea nimeää sihteeristön ja määrää sille tehtävät. Sihteeristössä ovat edustettuina tasapuolisesti seurantakomitean jäsenistössä olevat ohjelman täytäntöönpanoon osallistuvat viranomaiset. Sihteeristön tehtävänä on hoitaa seurantakomitean asioiden valmistelu-, esittely- ja täytäntöönpanotehtäviä.

10 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallisen teeman johtoryhmä

Valtakunnallista teemaa varten asetetun johtoryhmän tehtävänä on huolehtia valtakunnallisen teeman strategisesta ohjaamisesta sekä seurata, arvioida ja muutoin tukea teeman toteutumista. Johtoryhmä voi tehdä myös ehdotuksen rahoitettavista hankkeista toimivaltaiselle välittävälle toimielimelle. Johtoryhmä seuraa, että Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallinen ja alueellinen toiminta täydentävät ja tukevat toisiaan valtakunnallisessa teemassa.

Johtoryhmän kokoonpanosta päättää valtakunnallisen teeman vastuuministeriö. Johtoryhmässä tulee kuitenkin aina olla välittävän toimielimen edustaja.

Johtoryhmä voi tehdä välittävälle toimielimelle esityksen valtakunnallisen teeman hankehaussa käytettävistä täydentävistä valintaperusteista ja tarvittaessa hakukohtaisista painopisteistä. Hallintoviranomainen vahvistaa seurantakomitean hyväksymät valintaperusteet.

11 §

Maakunnan yhteistyöryhmän toimikausi ja kokoonpano

Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenet nimitetään kunnanvaltuuston toimikaudeksi ja Lapin maakunnassa saamelaiskäräjien jäsen saamelaiskäräjien toimikaudeksi.

Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan tulee olla kuntalain (410/2015) 69 §:n mukainen valtuuston valitsema luottamushenkilö. Maakunnan yhteistyöryhmä nimeää keskuudestaan kolme varapuheenjohtajaa. Maakunnan liittoon toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oleva henkilö voidaan valita maakunnan yhteistyöryhmän jäseneksi.

Maakunnan yhteistyöryhmässä ovat edustettuina:

- 1) alueen kunnat ja maakunnan liitto sekä Lapin maakunnassa saamelaiskäräjät;
- 2) ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot;
- 3) alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden edistämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja.

12 §

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö ja tehtävät